

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2016.4.8.
COM(2016) 209 final

2013/0091 (COD)

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján

a következőről:

A Tanács első olvasatban kialakított álláspontja a Bűnüldözési Együttműködés és Képzés Európai Uniói Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása céljából

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján

a következőről:

A Tanács első olvasatban kialakított álláspontja a Bűnüldözési Együttműködés és Képzés Európai Uniói Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása céljából

1. HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

A javaslat Európai Parlament, illetve Tanács számára történő megküldésének időpontja 2013.3.27.
(COM(2013) 173 final – 2013/0091 COD dokumentum):

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményének n.a.
időpontja:

Az Európai Parlament álláspontjának időpontja (első olvasat): 2014.2.25.

A módosított javaslat megküldésének időpontja: n.a.

A Tanács álláspontja elfogadásának időpontja: 2016.3.10.

2. A BIZOTTSÁG JAVASLATÁNAK CÉLJA

A javaslat célja az volt, hogy **összehangolja az Europol a Lisszaboni Szerződés követelményeivel** azáltal, hogy rendeletben hozza létre az Europol jogalkotási keretét, valamint mechanizmust vezet be az Europol tevékenységeinek az Európai Parlament által a nemzeti parlamentekkel együtt végzett ellenőrzésére. A javaslat célja továbbá **az Europol hatékonyságának, eredményességének és elszámoltathatóságának fokozása** volt. Ezt a tervek szerint úgy valósítják meg, hogy fokozzák az Europol elemzési kapacitásait, ösztönzik a tagállamok operatív tevékenységét, ugyanakkor tovább erősítik az ügynökség adatvédelmi rendszerét. A hatékonyság fokozása érdekében, valamint összhangban a decentralizált ügynökségekre vonatkozó közös megközelítéssel, a javaslat arra irányult, hogy összevonja az Europol az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökségével (CEPOL). Végül a javaslat összehangolta az Europol irányítását az EU decentralizált ügynökségeire vonatkozó közös megközelítésben foglalt elvekkel.

3. A TANÁCS ÁLLÁSPONTJÁVAL KAPCSOLATOS MEGJEGYZÉSEK

A társjogalkotók a 2015. november 26-i háromoldalú egyeztető ülésen politikai megállapodásra jutottak, amelyet a COREPER 2015. november 27-én, az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság pedig 2015. november 30-án hagyott jóvá.

A közös álláspont főként az alábbi kérdésekben tér el az eredeti bizottsági javaslatától.

Az Europol és a CEPOL összevonása (Cím, 1. cikk)

A tanácsi formációk, valamint az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság széles körűen és határozottan elutasították az Europol és a CEPOL összevonását, aminek eredményeképpen a Bizottság úgy határozott, hogy visszavonja jogalkotási javaslatának e részét. Időközben elfogadták a CEPOL reformjáról szóló rendeletet. A tanácsi álláspont szövege ezért nem tartalmaz hivatkozást az összevonásra.

A szélsőséges internetes tartalmakkal foglalkozó uniós egység (4. cikk)

A tanácsi álláspont megállapítja a szélsőséges internetes tartalmakkal foglalkozó uniós egység (IRU) működéséhez szükséges rendelkezéseket. Az IRU azon jelentős terrorizmusellenes intézkedések egyike, amelyek célja az internetes terrorista propaganda volumenének és hozzáférhetőségének csökkentése. Az IRU a 2015-ben elkövetett párizsi terrortámadásokat követően a rendeletbe beillesztett, az Európai biztonsági stratégia által erőteljesen támogatott új elem volt, amely létfontosságú a jelenlegi biztonsági környezetben. A szöveg lehetővé teszi az Europol számára, hogy amennyiben az a tagállamok támogatása érdekében szükséges az Europol megbízatása alá tartozó, az internet használata révén elkövetett vagy elősegített bűncselekmények megelőzésében és az ellenük való küzdelemben, úgy nyilvánosan elérhető személyes adatokat továbbítson magánfelek számára.

Irányítási rendelkezések

A Bizottság eredeti javaslatában szereplő irányítási rendelkezések az EU decentralizált ügynökségeire vonatkozó közös megközelítésből eredtek. Az irányítás volt a tárgyalások során felmerült legvitatottabb kérdések egyike. A társjogalkotók az alábbi kompromisszumokban állapodtak meg:

a) Az igazgatótanács összetétele (10. cikk)

A közös álláspont az igazgatótanácsban lévő bizottsági képviselők számát (a decentralizált ügynökségekre vonatkozó közös megközelítésben meghatározott) kettő helyett egyre korlátozza.

b) Ügyvezető testület (korábbi IV. fejezet)

A bizottság javaslat ügyvezető testület opcionális létrehozásáról szóló rendelkezést tartalmazott. Az ügyvezető testület adminisztratív támogatást nyújt az igazgatótanács és az ügyvezető igazgató számára. A társjogalkotók határozott elutasításának következményeképpen a közös álláspont nem tartalmazza egy ilyen testület létrehozásának lehetőségét. A Bizottság elfogadta az ügyvezető testület létrehozására vonatkozó opció elvetését. A közös álláspont 68. cikke alapján azonban a Bizottságnak lehetősége lesz arra, hogy később értékelje egy ügyvezető testület létrehozásának szükségességét. A Bizottság ezt egy nyilatkozatban is kifejtette, és kötelezettséget vállalt arra, hogy két év múlva felülvizsgálja a helyzetet. Annak érdekében, hogy ne veszélyeztesse az Eurojust-javaslatról szóló jövőbeli tárgyalásokat, a nyilatkozatot a Bizottság egy további nyilatkozattal egészítette ki, amelyben kiemelte az ügyvezető testület által az uniós ügynökségek irányításában nyújtott értéket.

c) Az ügyvezető igazgató kinevezése (54. cikk)

A közös álláspont szövege eltér a Bizottság javasolt eljárásától, amelyet összehangoltak a decentralizált ügynökségekre vonatkozó közös megközelítéssel (a jelöltek Bizottság általi előválogatása és az igazgatótanács általi kinevezés).

A közös álláspont olyan eljárást állapít meg, amelynek során a kinevezést a Tanács végzi az előválogatott jelöltek listája alapján, amelyet a Bizottság képviselőjéből és a tagállamok képviselőiből álló vegyes bizottság állít össze.

A decentralizált ügynökségekre vonatkozó közös megközelítéstől való fent említett eltérés miatt a Bizottság úgy határozott, hogy politikai nyilatkozatot tesz, amelyben hangsúlyozza, hogy a jóváhagyott szöveg nincs teljes mértékben összhangban a közös megközelítéssel.

Az Eurojust hozzáférése az Europol által tárolt információkhoz (21. cikk)

Az Európai Parlament határozott kérése nyomán az Eurojust Europol által tárolt adatokhoz való hozzáférést közvetett hozzáférésre korlátozták a „van találat/nincs találat” rendszer alapján. Ez az Eurojust-rendeletben foglalt rendelkezést tükrözi.

Együttműködés az európai adatvédelmi biztos és a nemzeti felügyeleti hatóságok között (44. és 45. cikk)

A közös álláspont fokozza az európai adatvédelmi biztos és a nemzeti felügyeleti hatóságok közötti együttműködést, ezzel párhuzamosan pedig biztosítja az európai adatvédelmi biztos függetlenségét és hatékonyságát. Az együttműködés fokozásának két módja van:

- a) Az európai adatvédelmi biztos és a nemzeti adatvédelmi felügyeleti hatóságok közötti párbeszéd hivatalos platformjaként koordinációs testületet hoznak létre annak érdekében, hogy rendszeresen megvitassák az általános adatvédelmi stratégiát, összehangolt javaslatokat dolgozzanak ki a nemzeti részvételt igénylő közös megoldásokra, megvizsgálják az Europol-rendelettel kapcsolatos értelmezési nehézségeket stb. Ez az új koordinációs testület azonban nem döntéshozó, hanem csupán tanácsadó szerv.
- b) Megerősített „napi” együttműködés az európai adatvédelmi biztos és a nemzeti felügyeleti hatóságok között (az európai adatvédelmi biztos feladatai ellátása során minden esetben felhasználja a nemzeti felügyeleti hatóságok szakértelmét és tapasztalatait; az európai adatvédelmi biztos és a nemzeti felügyeleti hatóságok közös vizsgálatokat végeznek, az egy vagy több tagállamból származó adatokkal kapcsolatos ügyekben az európai adatvédelmi biztos konzultációt folytat az érintett nemzeti felügyeleti hatóságokkal stb.).

A Bizottság elfogadta a koordinációs testület létrehozását. Az egységesség és a hatékonyság biztosítása, valamint a szükségtelen kettősségek elkerülése érdekében azonban a Bizottság nyilatkozatot bocsátott ki, amelyben hangsúlyozza, hogy az Europol-rendelettel létrehozott koordinációs testület által ellátott feladatokat haladéktalanul át kell vennie az újonnan létrehozott Európai Adatvédelmi Testületnek (lásd az 5. pontban szereplő 2. nyilatkozatot).

Parlamenti ellenőrzés (VIII. fejezet)

A bizottsági javaslat általános rendelkezés révén biztosította, hogy az Europol tevékenységeinek ellenőrzését az EUMSZ 88. cikkében előírtak szerint a Parlament végezze.

A tárgyalások során az Európai Parlament hangsúlyozta, hogy részletesebben ki kell dolgozni a parlamenti ellenőrzés végrehajtásának módját.

Következésképpen a közös állásfoglalás szövegébe belefoglalták egy közös parlamenti ellenőrző csoport létrehozását. A közös parlamenti ellenőrző csoport a nemzeti parlamentek és az Európai Parlament illetékes bizottsága által létrehozott, erre szakosodott testület lesz, amely az Europol tevékenységeinek politikai ellenőrzését végzi majd. Ez az ellenőrzés többek között a következőkből áll majd: tájékoztatás a tervezési és jelentéstételi dokumentumokról, konzultáció az Európai Parlamenttel és a nemzeti parlamentekkel az Europol többéves munkaprogramjával kapcsolatban¹, valamint az ügyvezető igazgató és az igazgatótanács elnökének meghívása az Europollal kapcsolatos ügyek megvitatása céljából.

4. KÖVETKEZTETÉS

A közös állásponttal bevezetett módosítások ellenére a közös álláspont szövege a lehető legjobb eredménynek minősül, amelyet a Bizottság a Parlamenttel és a Tanáccsal folytatott két évig tartó tárgyalások során elérhetett egy rendkívül összetett szövegről.

Az Europol reformjára vonatkozó bizottsági célkitűzések azáltal valósultak meg, hogy az Europolt összehangolta a Lisszaboni Szerződés követelményeivel, valamint fokozta az Europol hatékonyságát, eredményességét és elszámoltathatóságát.

A társjogalkotók határozott ellenállása miatt az Europol irányítását nem sikerült teljes mértékben összehangolni az EU decentralizált ügynökségeire vonatkozó közös megközelítéssel. A Bizottságnak szerepet kap az ügynökség vezetésében, azaz szavazati joggal rendelkező képviselője lesz az igazgatótanácsban, és részt fog venni az ügyvezető igazgató előválogatásában.

5. A BIZOTTSÁG NYILATKOZATAI

1. Az EU decentralizált ügynökségeire vonatkozó közös megközelítésről

„A Bizottság emlékeztet arra, hogy a jóváhagyott szöveg nincs teljes mértékben összhangban az EU decentralizált ügynökségeire vonatkozó közös megközelítéssel. Ennélfogva az ügynökség irányításáról szóló európai parlamenti és tanácsi megállapodás nem érinti az esetleges jövőbeli jogalkotási szövegeket. A Bizottság továbbra is meg van győződve arról, hogy az Europol és egyéb ügynökségek irányítási struktúrájának keretében hasznos lenne egy ügyvezető testület felállítása. A Bizottság az elkövetkezendő két évben felülvizsgálja az Europol irányításának helyzetét, különösen annak eldöntése érdekében, hogy indokolt-e e tekintetben további javaslatok megtétele.“

2. A koordinációs testületről

„Az Európai Bizottság úgy véli, hogy a rendőrségi és igazságszolgáltatási ágazatban az adatfeldolgozás területén javasolt általános adatvédelmi rendelet és adatvédelmi irányelv elfogadását követően és a 45/2001/EK rendelet bejelentett felülvizsgálatára tekintettel – az egységesség és a hatékonyság biztosítása, valamint a szükségtelen kettősségek elkerülése

¹ A közös parlamenti ellenőrző csoport olyan testületként is szolgál majd, amelyen keresztül konzultációkat lehet folytatni a nemzeti parlamentekkel a többéves programozásról. Ez enyhítené az Europol azon kötelezettségét, hogy 28 nemzeti parlamenttel és az Európai Parlamenttel folytasson konzultációt az éves munkaprogramjáról (a Bizottság eredeti javaslatában foglaltak szerint).

érdekében – az említett rendelettel létrehozott koordinációs testület által ellátott feladatokat az újonnan létrehozott Európai Adatvédelmi Testületnek kell ellátnia.“